

EUSKALTZAINDIAREN BATZAR-AGIRIAK

Bilbao'n, Euskaltzaindiaren etxean, 1941'ko Jorrailaren 28'an.

Jaun oneik bildu dira: Resurrección María Azkue, Julio Urkijo, Juan K. Guerra, Pablo Zamarripa, Juan Irigoyen eta Nazario Oleaga.

Azkue jaunak, batzar onen zioa ta elburua adierazoten ditu. Diño, igaroko jazoerak, euskaltzain biren eriotzeak eta beste batzuren erbes-tetzeak izan dirala-ta, Euskaltzaindiaren batzarrak eta lanak eragotzita egon direala ta bost urte oneitan, noiz ta zelan barriz birrasi zitekeazan ikusten etzala. Baina "Junta de Cultura de la Excelentísima Diputación de Vizcaya"-k adierazo dautsala egoki litekeala Euskaltzaindia barriztu ta bere lanetan ekitea, orretarako berak be diruz, urtean bost mila pe-seta emonaz, lagunduko leukeala-ta. Orregaitik eta orretarako deitu dautsie bizi direan ta bertan dagozan lenagoko euskaltzainai eta beste batzar onetara etorri direan jaunai, eurokaz ta izentau leikezan beste batzukaz Euskaltzaindia barriztu leitekela uste izanik.

Batuta dagozanok, aintzakotzat artzen dabez Azkue jaunaren esanak eta pozik agertzen dabe gertu dagozala bakoitzari dagokonean betetako.

Beraz, erabagiten dabe, bein-beineko ta oraingoz, Euskaltzaindia jaun oneikaz eratu izan dedila: lengoak, Azkue, Urkijo ta Intzagarai jaunak; barriak Gerra, Zamarripa, Irigoyen eta Oleaga jaunak; beste euskaltzainen izentatzea geroagorako utzirik.

Euskaltzaindia onan eraturik, bere lenengo batzarraldia egiten dau. Oiturako otoitzez asten da.

Kanpion ta Eguskitza izandakoen arimen alde il-otoitza egiten da. Urrengo, kisa-izentatzea egiten da. Autarkitara jo-ta urtetan dabe: Euskaltzainburu, Azkue jauna; Zadorlari, Oleaga jauna. Beste kisak urren-gorako izten dira.

Azkue jaunaren asmoz Eladio Esparza jauna euskaltzain aukeratzen da agobatez, eta beroneri eskatu bekio beste napar baten izena.

Gregorio Maidagan jauna Urgazle aukeratzen da ta beroneri ezarten yako bein-beineko diruzaintzea.

Erdera-euskera iztegi lanetan ekitea Azkue, Irigoyen ta Oleaga'ren ardurapean jarten da.

Azkue jaunak "Diferencias más notables entre el vascuence y las lenguas cultas" deritxon lantxo bat irakurten dau; atseginez entzun da ta agobatez onetsi.

Urrengo batzarra Donostia'n, datorren Orrilaren 29'an egitea erabagi da, ta Gerra jaunak Gipuzkoa'ko "Comisión de Monumentos"-eri batzar ori egiteko bere gelea eskatu dagiola ebatsi da.

Azkenez "Junta de Cultura de la Excelentísima Diputación de Vizcaya"-ri Euskaltzaindiaren barrizkuntza onen barri ta bere laguntasun pozgarriagaitik esker biotzekoa emotea erabagi da.

Beste barik oitura-otoitzez amaitu da batzarra.

Euskaltzainburua

R. M. AZKUE

Zadorlaria

NAZARIO OLEAGA

* * *

Donostia'n, 1941'gko, Orrila'ren 29'an, Euskaltzain oneik batu gara: Azkue, maipuru; Urkijo, Gerra, Zamarripa ta Oleaga, euskaltzainak.

Araudizko otoitza egin da.

Azkenengo batzar-agiria irakurri da, ta agobatez onetsi.

Azkue jaunak adierazoten dau, lenago erabagi zanez, Eladio Esparza jaunari jakin erazo dautsola euskaltzaintzarako aukeratua izan dala, ta bere erantzuna, kisa ori beregain pozik artzen dabela, izan dala, bide batez, bere eritiz, bigarren naparro euskaltzaina Angel Irigarai jauna izan daitekela, esanaz. Ganera, Azkue jaunak dino jaun oneri kisa ori eskini dautsola, bafia, bere eskarrak agertuaz, oraingoz ezabela artzen erantzun dabela. Aitzaki barik artu dagiala eskatuz, barriro eskini dakiola erabagi da.

Azkue jaunak, lengo batzarrean asiriko lana irakurten daragoio. Pozik entzun da, ta batzarkideak oartzoren batzuk egin dautsez.

Beste barik eta urrengo batzarra Bilbao'n Bagile'ko 26'an egin dedila ebatsi ta, oiturako otoitzez amaitu da batzar au.

* * *

Bilbao'n 1941'gko. Bagila'ren 26'an, Euskaltzaindia'ren etsean batzen dira Azkue, Urkijo, Irigoyen, Zamarripa ta Oleaga euskaltzain jaunak, Azkue jauna maipuru dala.

Araudizko otoitzaz asten da batzarraldia.

Azkenengoz egindako batzarraren agiria irakurri da ta agobatez onetsi.

Erdera-euskera iztegi barriaren lanen barri emoten da. Onezaz, Azkue jaunak dino, Euskaltzain-urgazle zan Gorostiaga jaunak orri batzuk eroan zituala, ta eskatu dakiozala erabagiten da.

Irigoyen jaunak adierazoten dau Antonio Tovar, "Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Instituto Antonio de Nebrija"-ko jaunak, idazki bat bidaldu dautsala euskera ikaskuntzaz asmoren batzuk aitatuturik. Idazki ori irakurri ta, Irigoyen, Urkijo ta Azkue jaunak, Tovar jaunagaz alkartu daitezala ta asmo arezaz zer egin leiken ikusi dagiela erabagiten da.

Azkue jaunak aurreragoko batzarretan irakurten asi zan lanean daragoio.

Eta beste barik araudizko otoitzez amaituten da batzarraldi au.

* * *

Donostia'n 1941'gko Iraila'ren 25'an "Comisión de Monumentos" deritxon baltzuaeren gelan batzen dira Azkue, Urkijo, Inzagaray, Gerra, Zamarripa, Irigoyen ta Oleaga euskaltzain jaunak, lenengoa maipuru dala, il oneri dagokon batzarra egiteko.

Araudizko otoitzaz asten da batzar ori.

Igaroko Bagile'an egindako batzarraren agiria irakurten da eta agobatez onetsia izan da.

Erdera-euskera iztegi barriaren lanak zelan doazan adierazoten dabe lan orretan daragoioen euskaltzainak.

Azkue jaunak diardu lenagoko batzarretan asiriko lana irakurten eta heronetzaz entzuleak oartzoren batzuk dagitsoez.

Eta beste barik araudizko otoitzaz amaituten da batzarra.

* * *

Bilbao'n 1941'gko Urrilaren 30'an, Euskaltzaindiaren etxean batzen dira Azkue, Zamarripa, Irigoyen eta Oleaga Euskaltzain jaunak, il oneri dagokion batzarra egitera, Azkue jauna maipuru dala.

Araudizko otoitzaz emoten yako asiera.

Azkue jaunak adierazoten dau oraintsu il zala Juan Karlos Gerra euskaltzain argi ta agurgarria. Au data-la Euskaltzaindiak beronen tamalik andiena agertzen dau ta ildakoaren gogoaren alde ilotoitz bat egiten dau.

Urrengo, azkenengoz Donostia'n egindako batzarraren agiria irakurten da ta aobatez onetsi da.

Onetan agertzen da batzartokian Euskaltzaintzat izentauta dagoan Angel Irigaray jauna, kisa ori bere gain pozik artzen dabela ta dagokio-
nean ekiteko gertu dagoala esanaz. Batzarkideak atseginez ikusten dabe Irigaray jaunaren etorrerea ta pozik dantzuez bere esanak.

Gero iztegi erdera-euskera gertuten dabilzan euskaltzainak euron lana zelan daroen azaltzen dabe. Onezaz eta lan onetarako laguntza andia izango litzakela-ta, "Junta de Cultura Vasca" deritxon baltzuari, A. Lhande'k gerturiko iztegi euskera-erdera bat nunbaitetik zuzendu ta Euskaltzaindi oneri ekarri dayola eskatutea erabagi da, Irigoyen jaunaren lepora eskari ori egitea utzirik.

Azkue jaunak orainarteko azkenengo batzarretan aitaturiko lana irakurten daragoyo, ta heronetzaz batzarkideak oarpen batzuk dagioez.

Azkenez erri-esakera batzuk aiatatu ta aztertzen dira.

Eta beste barik araudizko otoitzaz batzarra amaitzen da.

* * *

Bilbo'n 1941'gko. Lotazila'ren 20'an, Urkijo, Irigoyen eta Oleaga euskaltzainak Azkue jauna maipuru dala, batzen dira Euskaltzaindiaren etxean il oneri dagokion batzarra egiteko.

Araudizko otoitzaz asten da batzarra.

Len-aurreko batzarra'ren agiria irakurri da ta ago-batez onetsi.

Bizkaiko Ekauta edo Diputazioa'ren asmoz aurtzen euskerea dala-ta irakastaro bat emongo dala dino Irigoyen jaunak eta pozik artzen da barri ori.

Azkue jaunak daragoyo lenagoko batzarretan asiriko lana irakurten.

Eta beste barik, urrengo batzarra Donostia'n Ibeltza'ren 30'an egitea ta batzar orrentzat Gipuzkoa'ko Ekauta'ri bere etxeko gela bat eskatutea ebatsi ta, araudizko otoitzaz amaitzen da batzar au.

* * *

Donostia'n 1942'gko. Urtarrila'ren 30'an. Azkue jauna maipuru dala, batzen dira Urkijo, Irigoyen, Irigaray ta Oleaga Euskaltzainak, il oneri dagokion batzarra egitera.

Araudizko otoitza eginda gero, lenagoko batzar agiria irakurri da ta aobatez onetsi.

Irigoyen jaunak adierazoten dau "Centro de Investigaciones Científicas"-ko Tobar jaunaren euskal-gaizko eskutitz bat eta pozik entzun da berau.

Urrengo Oleaga jaunak adierazoten dau Bizkai'ko Ekauta'ren "Junta de Cultura"-k euskereaz gerturiko ikastaroa bere lepora ezarri dabela eta beronen egitamaa agertuten dau, entzule guztiak aintzat artzen dabela.

Gero Azkue jaunak daragoyo irakurten aurreko batzarretan asiriko lan polita, batzarkideen oartxo batzuk arturik.

Geyagoko barik eta araudizko otoitzaz batzarra amaituten da.

* * *

Bilbao'n 1942'gko Zezeila'ren 27'an, Bizkai'ko Ekauta'ren etxean, Azkue, Irigoyen, Zamarripa, Urkijo ta Oleaga Euskaltzainak lenengoa maipuru dabela, batzen dira, il oneri dagokon Euskaltzaindi batzarra egiteko.

Asiera, araudizko otoitzaz emoten yako.

Aurreko batzarraren agiria irakurri da ta aobatez onetsi.

Azkue jaunak diardu aurreko batzarretan asiriko lana irakurten.

Eta beste barik araudizko otoitza eginaz amaituten da batzar au.

* * *

Donostia'n 1942'gko Epaila'ren 26'an, Gipuzkoa'ko Ekauta'ren jau-regian, Azkue, Urkijo, Irigaray ta Oleaga euskaltzainak, lenengoa maipuru dala, baturik, Euskaltzaindiak il oneri dagokon batzarra egiten dau.

Araudizko otoitzaz emoten jako asikerea.

Lenaurreko batzarraren agiria irakurri ta, ao batez onetsi da.

Urrengo aitatu da nor izan leiteken ildako euskaltzain Gerra jaunak itsi daben utsunea bete leikena. Gai au ondo aztertu ta gero, Ignacio Etxaide jauna, euskal-gaizko liburugile ospetsua, aukeratu da. Adierazo bekio bere izentatze au, kisa barri ori bere gain artu dagiala eskatuz.

Gero adierazoten da Bilbo'ko Erasketxe udaldarrak, Euskaltzaindia'ren izenean egin jakon eskariari erantzunaz, mila pesetako emoia egin dabela. Pozik artu da barri au ta eskarrak emotea erabagi da.

Víctor Gaubeka, Bermeo'ko irarlariak egindako idazki bat irakurri da; Euskaltzaindiarentzat egindako lanen batzuen ordain-saria eskatuten dau, bide batez gertuta daukazan eta oraindifo argitaratu barik dagozan lanen batzuen barri emoten dabela. Oraingoz zorrok ordainduteko dirurik eztagoala-ta, Euskaltzaindia'ren lanen argitaratuteko be oraingoz era egokia ezala-ta, geroagorako eskari orreri erantzutea itzi da.

Azkue jaunak Weltverkehrs Sprachen deritxon Alemania'ko aldiro-koan Bähr euskaltzain urgazleak alemaneraz idatziriko euskal-gaizko lan polit bat erderara itzuli-ta irakurten dau. Oso pozik entzun da.

Beste barik eta araudizko otoitzaz amaituten da batzarra.

* * *

Bilbo'n 1942'gko Jorrraila'ren 24'an, Euskaltzaindia'ren etxean eta Azkue jauna maipuru dala, batzen dira Urkijo, Zamarripa ta Oleaga euskaltzainak, il oneri dagokon batzarra egiteko.

Batzar ori araudizko otoitzaz asten da.

Geró lenaurreko batzarraren agiria irakurrita ao batez onetsi da.

Urrengo Azkue jaunak irakurri dau aurren izkuntza gaitzat daukan lan polit bat.

Eta beste barik araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Donostia'n, Ekauta'ren Jauregian, 1942'gko Garagarrila'ren 24'an, il oneri dagokon batzarra egiteko, Euskaltzaindia batzen da. Batzarkide, Azkue, Urkijo, Inzagaray, Irigaray, Etxaide ta Oleaga euskaltzainak dira. Maipuru Azkue jauna.

Araudizko otoitzaz asten da batzarra eta lenagoko batzarraren agiria irakurri ta ao batez onesten da.

Urrengo Etxaide euskaltzain barri jaunak, beste batzarkide guztien ondo etorria artu ta "Jatorrizko Euskeraren Asterpenaldia" deritxon lan eder bat irakurten dau. Azkue jaunak darantzutso, irakurritako lanaren da irakurlearen gorapenak egini ta oar egokiak arezaz azaldurik.

Arretaz eta atseginez entzun dira lan biok.

Eta beste barik araudizko otoitzaz amaitzen da batzarra.

* * *

Bilbao'n 1942'gko Urrila'ren 29'an, Euskaltzaindia'ren etxean Azkue jauna maipuru dala biltzen dira Urkijo, Zamarripa, Etxaide ta Oleaga euskaltzain jaunak il oneri dagokon batzarra egitera. Federico Belaus-tegigoitia urgazlea ere etorri da batzar onetara.

Araudizko otoitza egin-eta, lenagoko batzarraren agiria irakurri da ta ao batez onetsi.

Urrengo, Federico Krutwig Sagredo euskaltzain-urgazle'tzat artzea erabagi da.

Gero Azkue jaunak jarraitu dau irakurten aurreko batzarretan aita-turiko lana, batzarkideen oar egokiak entzunik eta arturik.

Beste barik eta araudizko otoitzaz batzarra amaitu da.

* * *

Donostia'n 1942'gko Lotazila'ren 18'an, Gipuzkoa'ko Ekauta'ren jauregian, Azkue jauna maipuru dala ta Urkijo, Inzagaray, Etxaide ta Oleaga euskaltzainak aurkez dirala, Euskaltzaindia'k dagi il oneri dagokon batzarra.

Batzar au araudizko otoitzaz asten da.

Lenaurreko batzarra'ren agiria irakurririk, ao batez onetsi da.

Urrengo pozk dantzu Euskaltzaindia'k datorren negu-udabarrian jarraituko dala Bizkaiko Ekauta'ren "Junta de Cultura" deritxon bazkunak euskereaz antolatutako ikastaroa.

Azkue jaunak daragoyo orainarteko batzarretan asiriko lana irakurten.

Ta beste barik araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Bilbao'n 1943'gko Zezeilaren 26'an, Euskaltzaindia'ren etxean Azkue jauna maipuru dala ta Irigoyen, Etxaide, Zamarripa ta Oleaga euskaltzainak, eta Krutwig euskaltzain-urgazlea, aurkez dagozala, egiten da Euskaltzaindia'ren il onetako batzarra.

Araudizko otoitzaren urrengo, lenagoko batzarra'ren agiria irakurri ta ao batez onetsi da.

Krutwig jaunak "Retrosceso del vascuence y remedios" deritxon lan polit bat irakurri dau. Pozik entzun da.

Euskaltzainburu jaunak adierazoten dau Gipuzkoa'ko Ekautak, egin jakon eskariari erantzunaz, urteko iru mila peseta zoroskiz eskini dabela. Au bere pozik entzun da eta eskerrak emotea erabagi da.

Azkue jaunak aurreko batzarretan irakurten izan dabean lanari darago.

Azkenez Etxaide jaunak irakurri dau "Elementos de las flexiones verbales con significación propia" deritxon lan oargarria. Atzeginez entzun da.

Beste barik eta araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Bilbao'n 1943'gko Bagila'ren 25'an, Euskaltzaindia'ren etxean eta Azkue jauna maipuru dala ta Zamarripa ta Oleaga euskaltzainak lagun dabezala, Euskaltzaindia'k egiten dau il oneri dagokon batzarra.

Araudizko otoitza egin-eta, atzenengo batzar-agiria irakurri da ta ago batez onetsi.

Azkue jaunak Schmidt jaunaren "Las familias de lenguas y los círculos de lenguas en la tierra" deritxon lana dala-ta, bere adimen batzuk adierazoten ditu.

Zamarripa jaunak "Conjugación familiar masculina y femenina" deritxon lantxo bat irakurten dau. Azkue jaunak oar egokiak egiten dautsoz.

Eta beste barik, araudizko otoitzaz amaituten da batzarra.

* * *

Bilbao'n, Euskaltzaindia'ren etxean, 1943'gko Azila'ren 26'an, Zamarripa, Etxaide ta Oleaga euskaltzainak, Azkue jauna maipuru dala, batzen dira il oneri dagokon batzarra egiteko.

Araudizko otoitzaz asten da batzarra.

Len-aurreko batzarra'ren agiria irakurri da ta ago-batez onetsi.

Etxaide jaunak diño orain-arte ezin gertu izan dabela, Krutwig jaunaren "Unificación de los dialectos vascos" deritxon lanaren-gazko txostena, eta lan ori irakurten darago.

Gero Azkue jaunak "Cuestiones de Semántica" deritxon lantxo bat dirakur, entzuleen oartxo batzuk arturik.

Azkenez Zamarripa jaunak "La conjugación familiar o dialogada" deritxon lantxo bat irakurri dau, beste euskaltzainkide'en oarrak entzunik.

Beste barik eta araudizko otoitzaz, amaitu da batzarra.

* * *

Donostia'n Ekautaren Jauregian, 1944'gko Ilbeltza'ren 28'an, Azkue jauna maipuru dala ta Urkijo, Etxaide ta Oleaga Euskaltzainak dagozala, egiten da Euskaltzaindiaren il onetako batzarra.

Batzar ori araudizko otoitzaz asten da.

Lenaurreko batzarraren agiria irakurri ta aobatez onetsi da.

Etxaide jaunak, "Unificación de dialectos vascos" deritxon Krutwig Euskaltzain urgazlearen lanagazko txostena dirakur. Urkijo Euskaltzainak dino astiroago irakurri nai leukela lan ori ta olan ebatsi da.

Krutwig beraren beste lan bat "Afinidades lingüísticas entre el vascuence y las lenguas japonesa y coreana" deritxona, irakurri da.

Azkue jaunak irakurten dau urrengo "Sufijos vascos que equivalen a los de otras lenguas" deritxon lantxo bat. Pozik entzuna da.

Eta beste barik, araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Bilbon, Euskaltzaindia'ren etxean, mila bederatzireun eta berrogeta laugarren urteko Epailaren ogetamaikan, Azkue jauna maipuru dala ta Urkijo ta Oleaga Euskaltzainak eta Krutwig Euskaltzain-urgazlea bertan dirala, betetan dau Euskaltzaindiak il oneri dagokon batzarra.

Araudizko otoitzaz emoten jako asiera.

Urrengo, Azkue jaunak, Schmidt jaunak lurbirako izkuntzak azterturik egindako liburu ospetsua gaitzat artuta, lan sakon bat irakurten dau.

Onetan daragoiola, Ertzain bi agertzen dira, Euskaltzaindia'ren zertzeladak jakin gurean. Egin dabezan itaunari egoki erantzunik, eskaturiko agerbideak emon jakoz.

Gaur arratzaldean, Bizkaiko Ekautaren "Junta de Cultura"-k gertuta, euskera gaizko itzaldi bat egiteko dan Caro Baroja jauna bere, bertan agertzen jaku, Euskaltzaindiari agur agitera. Pozik artu da bere iker-taldia.

Beste barik eta araudizko otoitzaz amaitzen da batzarra.

* * *

Donostia'n, Ekautaren Jauregian, 1944'gko, Orrila'ren 26'an, egiten dau Euskaltzaindia'k il oneri dagokon batzarra. Azkue, Urkijo, Inzagaray, Zamarripa, Etxaide ta Oleaga euskaltzain jaunak dagoz bertan, lenengoa maipuru dala.

Araudizko otoitzaz asten da batzarra.

Lenagoko batzarraren agiria irakurten da ta ao batez onesten da.

Urrengo adierazoten da Gaubeka jaunaren eskaria; berau da, Euskaltzaindia'ren aldirokoa irartearren zor jakona ordaindu dakiola. Onan ebazten da.

Gero Azkue jaunak irakurten dau "Cuestiones gramaticales ausentes casi todas del Tratado de Morfología Vasca" deritxon lan bat. Ta urrengo Urkijo jaunak adierzoten dau Castro Gisasola jauna "El enigma del vascence ante las lenguas indoeuropeas" deritxon liburu barria gertuten dagoala eta beronen zertzelada batzuk azaltzen dauz. Pozik entzun dira bata ta bestea.

Azkenez iztegia gertuten dabiltzan euskaltzainak azaltzen dabe zertan doan euren lantxo ori.

Eta beste barik araudizko otoitzaz amaitzen da batzarra.

* * *

Bilbao'n 1944'gko Iraila'ren 29'an, Euskaltzaindia'ren etxean, Azkue jauna maipuru dala ta Zamarripa ta Oleaga euskaltzainak bertan dirala, egiten da il oneri dagokon Euskaltzaindia'ren batzarra.

Araudizko otoitza esan da gero, lenaurreko batzarraren agiria irakurri da ta aobatez onetsi.

Urrengo Azkue jaunak A. Schmidt jaunaren "Las familias de lenguas y los círculos de lenguas en la tierra" deritxon liburua gaitzat artuta, lantxo bat dirakur.

Eta beste barik ta araudizko otoitzaz amaitzen da batzarra.

Donostia'n, Ekauta'ren Jauregian, 1944'gko. Azila'ren 24'an Azkue jauna maipuru dala ta Urkijo, Etxaide ta Oleaga euskaltzain jaunak bertan dirala, egiten dau Euskaltzaindia'k il oneri dagokon batzarra.

Araudizko otoitza esan da gero, lenaurreko batzarra'ren agiria irakurri da ta ao-batez onetsi da.

Urrengo Krutwig euskaltzain-urgazle jaunaren lantxo bat irakurri da. "Introducción a una heráldica vasca. Del léxico. Primera parte" deritxo. Pozik entzun da.

Gero adierazo da Florentino Castro Gisasola jaunak "El enigma del vascuence ante las lenguas indoeuropeas" izenpuruaz egindako liburu bat argiratu dala. Liburu onen zertzelada batzuk aurreratu zituan Urkijo jaunak azkenengo Orrila'ko batzarrean. Gaur zeatzago arakatu da, ta bertan agiri diran gauza batzuk gaitzat artuta, batzarkide guztiak eta batez be Oleaga jaunak egiten ditue oar egokiak.

Ta beste barik, araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Bilbon 1945'gko Ibeltza'ren 26'an, Euskaltzaindia'ren etxean, Azkue jauna maipuru dala ta Urkijo, Etxaide ta Oleaga euskaltzainak bertan dirala, il oneri dagokon batzarra egiten da.

Araudizko otoitzaz emoten jako asierea ta lenaurreko batzarra'ren agiria irakurri ta, ao batez onetsi da.

Urrengo Azkue jaunak "La epéntesis en la conjugación vasca" deritxon lan eder bat dirakur. Pozik entzun da.

Eta beste barik ta araudizko otoitzaz emoten jako batzarrari amaiera.

* * *

Donostia'n, Ekautaren Jauregian, mila bederatzireun eta berrogeta boskarren urteko Epailaren ogetairuan, Azkue, Urkijo ta Oleaga Euskaltzain jaunak batzen dira, lenengoa maipuru dabela, ta il oneri dagokon batzarra egiten dabe.

Araudizko otoitzaz emoten jako asierea.

Lenaurreko batzarraren agiria irakurten da ta aobatez onesten da.

Urrengo irakurri da Krutwig euskeltzain-urgazlearen lan bat. "Para una vascológica científica" dau izena.

Gero Urkijo jaunak irakurri dau beste lan bat. Beronen gaia "La inscripción ibero-vasca de un vaso de Lyria" da. Pozik entzun da.

Beste barik eta araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Bilbao'n 1945'gko Orrila'ren 25'an, Azkue jauna maipuru dala ta Urkijo, Zamarripa ta Oleaga euskaltzainak bertan dirala, egiten da, Euskaltzaindia'ren etxean, il oneri dagokon batzarra.

Araudizko otoitza egin eta gero, lenaurreko batzarraren agiria irakurten da, ta ao batez onetsi da.

Urrengo Azkue jaunak "Dos casos de excepción raros y curiosos" deritxon lan polit bat dirakur. Bereala beste lantxo bat "Grupos articulados" deritxona here irakurten dau. Pozik entzun dira.

Gero Zamarripa jaunak irakurten ditu beste iru lantxo. Euroen atzalburuak aonexek dira: "Los vocablos *urte*, *aste*, *ile*, *ordu*, etc., en dos distintos casos"; "El participio en *iko* o *tako*"; eta "El suñjo distributivo *na*".

Iztegia'ren batzordeak adierazoten dau bere lana zetan doan.

Eta beste barik, araudizko otoitzaz batzarra amaitu da.

Donostia'n Ekauta'ren Jauregian, mila bederatzireun eta berrogeta boskarren urteko Iraila'ren ogetazortzi'an, Azkue jauna maipuru dala ta Urkijo, Etxaide, Irigaray ta Oleaga jaunak bertan dirala, egiten dau Euskaltzaindia'k il oneri dagokon batzarra.

Asten da araudizko otoitzaz ta urrengo lenaurreko batzarra'ren agiria irakurten da, ao batez onetsirik.

Gero Azkue jaunak irakurten dau "Algunas curiosidades lingüísticas o sea un complemento de la morfología" deritxon lan eder bat.

Erdere-euskera iztegia gertuten diarduen batzorde'ko euskaltzainak adierazoten dabe zertan daren euren lana, ta diño "A" izkiari dagokon atala amaituzat emon leikela, iztxo banaka batzuren utsa baino ezta-goala-ta. Iztxo oneek nola euskeratu daitezkezan itanduten dabe.

Gai au dala-ta Irigaray jaunak diño bere eretxiz, Lapurdi, Benabarra ta Zubero'ko euskalkien euskalariakin Euskaltzaindia bete arte, eleitekela ekin bear itz barriak atonduten, bestela jazo leitekela orain sorturiko itz barriak inguru areetan ontzat ez artzea eta beraz eginiko lana alperrikoa izatea; here aburuz, oraingoz, iztegi barri orren lana eleiteke besterik izan bear, ezagaturiko euskal-itzen erderapena atondutea baino, euskerazko itz ezagaturik eztauen erdal-itzak iztegian sartu barik. Urkijo jaunak bere, eretxi auxe agertzen dau.

Bestela Etxaide ta Oleaga euskaltzainak dinoe, geroagoan, orain sorturiko itz barriak aldatu ta zuzendu bearra balitz-bere, orainganik itz barriok asmatzea egoki izango litekela, euskeraz zelan esan leitekezan jakiten eziran erderazko itz asko dagozalako ta euskeraz idatzi nai dabena zelanbaiten lagundu bear litzakielako.

Batzuk eta besteok luzaro daragoioe eztabaida onetan. Erabagirik ezta artu.

Beste barik eta araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Bilbao'n mila bederatzireun eta berrogeta boskarren urteko Azila'ren cgetamarrean, Euskaltzaindia'ren etxean, Azkue jauna maipuru dala ta Urkijo, Zamarripa ta Oleaga euskaltzainak bertan dirala, egiten dau Euskaltzaindiak il onero dagokon batzarra.

Arudizko otoitzaz asten da batzar au eta lenagoko batzarraren agiria irakurrita ao batez onesten da.

Urrengo Zamarripa jaunak dirakurz lantxo bi. "Pro-preposiciones" eta "Bertso-berriak" dira euroen izenak. Pozik entzun dira.

Gero Azkue jaunak irakurten dauz beste lantxo bi. Bata "Un caso curioso de epéntesis en nuestra numeración". Bestea "Algunas geminaciones que antes no se expusieron". Oneek bere, pozik entzun dira.

Beste barik eta araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Donostia'n, Ekauta'ren jauregian, mila bederatzireun eta berrogeta-seigarren urtean, Urtarrila'ren ogetabost'an, Azkue, Urkijo, Etxaide ta Oleaga euskaltzain jaunak baturik, Azkue jauna maipuru dala, egiten da il oneri dagokon Euskaltzaindia'ren batzarra.

Asierea araudizko otoitzaz emoten jako.

Lenaurreko batzarra'ren agiria irakurten da gero. Ao batez onetsi da. Urrengo Azkue jaunak "Curiosidades lingüísticas" deritxon lan bat irakurten dau.

Erdal-euskera iztegia zertan doan azaltzen dabe lan onetan diarduen euskaltzainak. "B" izkia amaitutzat dagoala diñoe.

Beste barik eta araudizko otoitzaz amaia emoten jako.

* * *

Bilbao'n 1946'garren urteko Epaila'ren 29'an, Euskaltzaindia'ren etxean, Azkue jauna maipuru dala, batzen dira Urkijo, Etxaide, Zamarripa ta Oleaga euskaltzainak, il oneri dagokon batzarra egiteko.

Araudizko otoitzaz asi da batzarra.

Lenurreko batzar-agiria irakurri da ta ao batez onetsi.

Urkijo jaunak diño Burdeos'ko irakastetxe nagosian, ikaste-gorengo mallea artzeko, Lafont jaunak euskerea gaitzat daben lana aurkeztu dabela. Pozik entzun da barri au.

Urrengo Azkue jaunak "Nuevas curiosidades lingüísticas" deritxon lana irakurri dau. Au bere pozik entzun da.

Gero J. M. Pabon jaunak Euskaltzaindia'ri bidalduko eskutitz bat irakurri da. Eskutitz orretan, Federico Castro Gisasola jaunaren alargunaren izenean "Léxico etimológico del euskera. Primer intento de sistematización del vocabulario vasco" deritxon liburu-gai bat eskintzen dautso Euskaltzaindia'ri, beronek erosi gura ba dau. Euskaltzaindia aspaldian dirutan urri dagoala-ta, aiataturiko liburu-gai ori ezin oraingoz erosi leikela erantzun dakiola ebatsi da.

Urrengo Zamarripa jaunak irakurri dauz lan bi: "Conjunción "ta" con significación causal", bata; "Conjunción "ta" significando "y compañía", bestea. Atsegiñez entzun dira.

Eta beste barik, araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Donostia'n, mila bederatzireun eta berrogetasei'garren urteko Orrila'ren ogetamaikan, Azkue, Urkijo ta Oleaga euskaltzainak, lenengoa maipuru dala, il oneri dagokon Euskaltzaindia'ren batzarra egiteko, batzen dira.

Araudizko otoitza esanda, lenurreko agiria irakurri ta ao batez onetsi da.

Urrengo Azkue jaunak irakurri dau lantxo bat: "Bete y bat", "Be y ba", "Otz", "Argi", "Bero", "Ur", "Zur", "Nor", "Zer" eta abar itzen gora-bera-batzuk da gaia.

Urkijo jaunak, gero aiatatuten ditu eta eurok dirala-ta azalben egoiak egiten ditu, urrengo liburu onek: "R. Lafont. Le système du verbe basque au XVIe siècle"; "Lakombe et R. Lafont. Indo-europeen, basque et ibere". Ganera adierazoten dau Lakombe jaunak, Prantzia'ko aldizkingi baten euskal-gaizko irakurkizun bat argitaratu dabela. Pozik entzun da guzti au.

Esta beste barik eta araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Bilbao'n mila bederatzireun eta berrogetasei'garren urteko Iraila'rei ogetazapi'an, Euskaltzaindia'ren etxean, Azkue jauna maipuru dala ta Urkijo, Zamarripa ta Oleaga euskaltzainak berton dirala, egiten dau Euskaltzaindia'k il oneri dagokon batzarra.

Araudizko otoitzaz emoten dako asiera.

Lenurreko batzarraren agiria irakurri ta gero, Azkue jaunak irakurten dauz lantxo batzuk. Ona emen euroen atzalburuak: "Bere y be", "Bada y ba", "Un caso curioso de epéntesis en la numeración", "Algunas

geminaciones que antes no se explicaron”, “Bete y bat”, “Z en flexiones remotas”, “Jaun-andreak”, “A en interrogacion”, “Dos casos de excepcion raros y curiosos”. Oso pozik entzun dira.

Zamarripa jaunak dirakurz beste lantxo batzuk. Euroen atzalburuak onexek dira: “El articulo determinado sin valor traductivo”, “Particularidades de beste”. Gero “Jesus on-ona” atzalburutzat daroezan bertso batzuk bere, irakurten dauz. Onex bere oso pozik entzun dira.

Eta beste barik araudizko otoitzaz emon dako batzarrari amaiera.

* * *

Donostia'n mila bederatzireun eta berrogetasei'garren urteko Azila'ren ogetazorzizi'an, Gipuzkoako Ekauta'ren jauregian, Azkue, Urkijo, Etxaide ta Oleaga euskaltzainak batzen dira, lenengoa maipuru dabela, il oneri dagokun Euskaltzaindia'ren batzarra egiteko.

Araudizko otoitza egin da gero, lenaurreko batzarra'ren agiria irakurri da, ao batez onesten dala.

Urrengo Azkue jaunak “Estudio comparativo entre el vascuence y varias lenguas cultas” deritxon lan ederraren atal batzuk dirakurz. Entzuleak oar egoki batzuk egiten dautsez.

Eta beste barik araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Bilbao'n mila bederatzireun eta berrogetazazpi'garren urteko Ibelza'ren ogetaamaikan, Euskaltzaindia'ren etxean, Azkue jauna maipuru uala ta Urkijo, Zamarripa ta Oleaga jaunak bertan dirala, egiten dau Euskaltzaindia'k il oneri dagokun batzarra.

Araudizko otoitzaz emoten jako asiera, eta lenaurreko batzarraren agiria irakurri ta ao batez onesten da.

Urrengo erdal-euskera iztegia atondoten diarduan batzordeak, lan ori zelan doan azaltzen dau.

Urrengo adierazoten da Jose Etxeandia, Nabarniz'ko eleizburu jaunak “Kristau ikaskizuna” deritxon liburutxo bialdu dabela, beronezaz Euskaltzaindia'ren eretxia ta onespina eskaturik. Azkue ta Oleaga euskaltzainak aztertu dagiela ta euren ixostena emon dagiela, erabagi da.

Gero, Azkue jaunak irakurri ditu “Estudio comparativo entre el vascuence y varias lenguas cultas” deritxon liburu ederraren zati batzuk.

Azkenez Zamarripa jaunak “Bete reemplazando a bat” deritxon lan polit bat irakurri dau.

Ta beste barik eta araudizko otoitzaz emon jako batzarrari amaiera.

* * *

Mila bederatzireun eta berrogetazazpi'garren urteko Epaila'ren ogetazortzi'an, Donostia'n, Ekauta'ren jauregian, Azkue jauna maipuru dala, batzen dira Urkijo, Etxaide ta Oleaga euskaltzainak, il oneri dagokun Euskaltzaindia'ren batzarra egiteko.

Beti legez, araudizko otoitzaz emoten jako asierea.

Lenaurreko batzarra'ren agiria irakurten da, eta ao batez onetsi da.

Urrengo Azkue jaunak jarraitu dau bere “Estudios comparativos entre el vascuence y varias lenguas cultas” deritxon lan ederra'ren atal batzuk irakurten.

Etxaide jauna'k diño, Euskaltzaindia'ri nasaitasun geiago emoteko, ondo litzakela Aurrezki-kutxa ta beste onango batzuri, sorospidea eskatzea. Aintzakotzat artu da asmo au.

Iztegia zetan doan, diñoe beronen ardurea daukeen euskaltzainak. "CH" izkia amaituta dago.

Euskeraren alde orainarte egin dabezan lanen esker-erakutsiz, Julio Caro Baroja ta Pedro Irizar jaunak urgazletzat artzea erabagi da.

Eta beste barik, araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Donostia'n, mila bederatzireun eta berrogetazazpi'garren urteko Irailla'ren ogetasei'an, Azkue jauna maipuru dala ta Ekautaren jauregian, batzen dira Urkijo, Etxaide, Irigaray ta Oleaga euskaltzainak il oneri dagokon Euskaltzaindia'ren batzarra egiteko.

Araudizko otoitza egin eta gero, lenaurreko batzarra'ren agiria irakurri da ta ao batez onetsia izan da.

Urrengo Azkue jauna'k irakurten ditu "Estudio comparativo entre el vascuence y varias lenguas cultas" lan ederra'ren atal batzuk.

Batzarretara uts barik etorri daitezala euskaltzainai eskatutea erabagi da gero.

Urkijo jauna'k adierazoten dau jakin dabela Paris'en il dala oraintsu Laconbe jaun euskaltzain izandakoa (g. b.). Euskaltzaindia'k au dala-ta here tamal sakona agertzen dau eta olan jakin arazi dakiela ildakoaren senideai erabagi dau.

Beste barik eta araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Bilbao'n mila bederatzireun eta berrogetazazpi'garren urteko Azila'ren ogetabederatzian, Euskaltzaindia'ren etxean, Azkue jauna maipuru dala ta Urkijo, Zamarripa ta Oleaga euskaltzainak bertan dirala, egiten dau Euskaltzaindia'k il oneri dagokon batzarra.

Asiera araudizko otoitzaz emoten dako.

Urrengo lenaurreko batzarra'ren agiria irakurri da ta ao batez onetsia izan da.

Gero Azkue jaunak irakurri ditu "Algunas curiosidades lingüísticas" deritxon lan politaren atal batzuk. Pozik entzun dira.

Federico Krutwig euskaltzain-urgazlea lankidetzat artzea erabagi da gero.

Araudizko otoitzaz amaitzen da batzarra.

* * *

Donostia'n, mila bederatzireun eta berrogetazortzi'garren urteko Ilbelta'ren ogetamarrean, Azkue jauna maipuru dala-ta Urkijo, Etxaide, Irigaray eta Oleaga euskaltzainak bertan dirala egiten dau Euskaltzaindia'k il oneri dagokon batzarra.

Asiera, araudizko otoitzaz emoten jako.

Urrengo, lenaurreko batzar-agiria irakurri da ta aobatez onetsi da.

Gero adierazoten da Ramon Inzagaray euskaltzain jauna oraintsu il dala. Euskaltzaindia'k, beraren arimaren alde Aitagure bat otoitz egin-eta, tamal sakona agertzen dau ta ildakoaren senideai olan jakin arazi dakiola erabagi dau.

Orain arte euskerearen alde egin dituen lanen esker erakutsiz eta aurrerakoan pozgarri izan dakioen, Antonio Tobar jauna, Salamanka'ko irakastegi nagosiko irakaslea, Jose Vallejo jauna, Madrid'eko irakastegi nagosiko irakaslea ta Alessandro Bausani, Erroma'ko irakastegi nagosian izkuntzalari dana, urgazletzat artzea erabagi dau.

Urrengo Krutwig euskaltzain barri jaunaren "De la índole estática y dinámica de los conceptos y de la forma interna de las lenguas" deritxon lan bat irakurri da.

Beste barik eta araudizko otoitzaz emon jako batzarra'ri amaiera.

* * *

Bilbao'n, mila bederatzireun eta berrogetazortzi'garren urteko Jorralaren bian, Azkue jauna maipuru dala-ta Urkijo ta Oleaga euskaltzainak bertan dirala, egiten dau Euskaltzaindia'k il oneri dagokon batzarra.

Araudizko otoitza egin eta gero, lenaurreko batzarra'ren agiria irakurri da ta aobetez onetsia izan da.

Urrengo Azkue jaunak irakurri dauz "Coincidencias del vascuence con varias lenguas cultas" deritxon lan ederraren atal batzuk.

Gero adierazo dira 1947'gko urteko artuemonak. Aunexek dira: Artuak 8.387,47 laurleko; emonak 10.192,30 laurleko. Urteko zorra edo utsa, 1.804,83 laurleko. Lendiko dirutza 6.953,65 laurleko. Gitxitua 1.804,83 laurleko. Geratu dana 5.149,02 laurleko.

Beste barik eta araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Donostia'n mila bederatzireun eta berrogetazortzi'garren urteko Orri-la'ren ogatazortzi'an, Ekauta'ren jauregian eta Azkue jauna maipuru dala, batzen dira Urkijo, Krutwig ta Oleaga euskaltzainak eta Tovar euskaltzain-urgazlea, il oneri dagokon Euskaltzaindia'ren batzarra egiteko.

Araudizko otoitzaz emoten jako asiera, ta urrengo lenaurreko batzarra'ren agiria irakurri-ta, ao batez onetsi da.

Gero Krutwig jaunaren "Del parentesco de la Lengua Vasca con otras lenguas asiáticas" deritxon lan bat irakurri da.

Urrengo aiatu da Azkue jaunaren euskera-erdera iztegia barriri argifaratutea oso egoki izango litzakela. Asmo au aurrera eroatea arazo gaitza izango dala-ta, bere zertzeladak ikusi ta aztertu ondorean erabagiteko utzi da.

Oraintsu euskaltzain-urgazle izentauriko Tovar, Urizar, Caro Baroja ta Vallejo jaunak esker erakutsiz bidalduriko eskutitzak irakurri dira.

Azkenez Tovar euskal-urgazle jaunak dino Salamanka'ko Irakastegi Nagosian aurtengoa neguan euskal-gaizko irakaskuntzea erabili dabela. Poz-pozik entzun da barri atsegingarri au.

Eta beste barik, araudizko otoitzaz amaitu da batzarra.

* * *

Donostia'n, mila bederatzireun eta berrogetazortzi'garren urteko Azila'ren ogetasei'an, Ekauta'ren jauregian eta Azkue jauna maipuru dala, batzen dira Irigaray, Krutwig ta Oleaga euskaltzainak, il oneri dagokon batzarra egiteko.

Araudizko otoitza esan eta, lenaurreko batzar agiria irakurri da ta aobetez onetsia izan da.

Urrengo Krutwig jaunak irakurri dau izen bako lan luze bat. Oar batzuk egin dakoz.

Irigaray jaunak adierazoten dau Euskera-ikasbide errez bat gertuten dabilela. Berau zelakoa izango dan azaltzen dau ta euskaltzainen eretxia eskatzen dau. Poz-pozik entzun da barri au ta bere asmoa aurrera eroan dagialaren guraria agertzen dako.

Erdera-euskera iztegi barria aurrera doala diñoie lan onen ardurea darabilen euskaltzainak; e izkia amaituta dagoala dinoie.

Beste barik eta araudizko otoitzaz amaiera emoten dako batzarrari.